

Demokraatia: kodanike osalus poliitikas 10 aasta pärast

Marju Lauristin
Tartu Ülikooli sotsiaalse
kommunikatsiooni professor

E-demokraatia guru Steven Clift:

In the early days, folks thought the Internet was inherently democratic. --That mistaken sense of technological determinisms has not carried over to make --representative processes more open and responsive.

Today, “politics as usual” online may actually make things worse. Civically conceived e-participation efforts need to counter such negative trends rather than being viewed as an extra option.

Ultimately, each generation needs to rebuild democracy with the special tools of their time. Our tools are online and our democracy needs us.

e-demokraatia kui utoopia

- Tehnoloogilise determinismi utoopiad
- Postkommunismi utoopiad

Kas e-demokraatias on olulisem 'e' või 'demokraatia'?

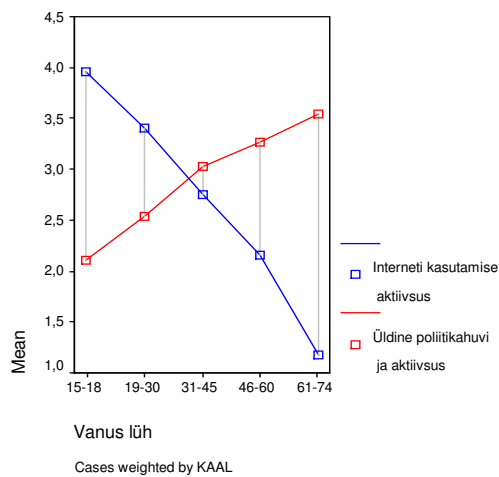
- E-valimiste õppetunnid: muidu aktiivsed on aktiivsed ka e-valijatena
- Kaasamise õppetunnid: bürokraat jääb bürokraadiks ka Internetis
- Delfi õppetunnid: poliitiline kultuuritus netis ei kao, vaid võimendub
- Listide õppetunnid: ilma aktiivse moderaatorita hõivavad e-keskkonnas võimu marginaalid

Kas Eesti e-riik saab olla
demokraatlikum kui on Eesti
ühiskond?

E-demokraatia on nii tugev, kui
tugev on kodanikuühiskond

Põlvkondade konflikt ja e-demokraatia tulevik

MeeMa 2005: Internetikasutuse aktiivsuse indeksi (sinine) ja poliitikahuvi- ning aktiivsuse indeksi (punane) väärtused eärühmades

Noored on aktiivsed Internetikasutajad, aga ei huvitu poliitikast
Vanemad on poliitikast huvitatud, kuid pole aktiivsed Internetikasutajad

Kas traditsiooniline demokraatia sureb välja koos traditsioonilise meedia ja traditsiooniliste poliitiliste institutsioonidega?

Millised võiksid olla e-demokraatia uued institutsioonid?

- Castells: identiteetide võim 'voogude' ühiskonnas
- Giddens ja Beck: erakondade võimumonopoli asemel 'subpoliitika' maatriks
- Tagasi otsedemokraatiasse: e-foorumid, e-referendumid
- Esindusdemokraatia ilma valimisteta: arvutivõrkude genereeritud parlamendid ja valitsuskoalitsioonid

Tee e-demokraatiale või e-totalitarismi?

- Digitaalse Panopticoni antiutoopia
- Küberkuritegevus –küberjälitus-küberturvalisus
- E-monumendi e-valvajak
- Küberluure militaarses oasis: kas tee e-demokraatiale?
- Turvalisus või usaldus?

E-riigist e-kodanike ühiskonda

- kommunitaarne pööre e-demokraatia käsitlustes: individuaalkasutajast sotsiaalse e-subjektini
- e-kodanik kui poliitilise osaluse aktiivne subjekt
- Proaktiivne e-kodanike kogukond kui survegrupp
- Kaasamisveeb või osalusveeb?
- 'Valijaveeb' valimiskampaania asemel?

Tuleviku e-valijad ja e-poliitikud
kasvavad Mängukoopas ja
Rate.ee-s

Millised väärtused ja sotsiaalsed
oskused kujunevad laste ja noorukite
veebipraktikatest?

- On-line lapsepõlv kui uus sotsialiseerumiskeskond
- Delfi anarhia vs Mängukoopa Jumala karmid seadused
- Laste võrgustumine ja infoühiskonna sotsiaalsed oskused
- Uued sotsiaalsed normid: võrgusolidaarsus ja võrguvastutus

E-kool kui sotsiaalne innovatsioon

- Uue põlvkonna valmisolek edukalt tegutseda teadmusühiskonnas
- Õppijate-õpetajate-vanemate virtuaalse õppiva kogukonna kujundamine
- Ainete integratsioon?
- Matemaatika ja loodusteaduste ning tehnoloogiliste alade populaarsus?
- Integratsioon virtuaalkeskonnas: tõlkiv/tõlgendav keskkond
- Toimetulek 'globaalses külas'
- Sotsiaalne kontroll: koolivägivalla tõkestamine

Et jõuda 10 aastaga
e-demokraatiani,
vajame jõulist panustamist
e-kodanike kasvatamisse ja
e-kogukondade võimestamisse
juba nüüd!